

Strand- och havsfåglar i Forsmark

Fiskgjuse

Fiskgjusen är en stor rovfågel. Det stora risboet ligger ofta i toppen av en stor tall och används år efter år. Hanen har alltid samma boplatz år efter år – även om den inte lyckas attrahera någon hona – medan honorna byter boplatz. Fiskgjusen förekommer på jordens alla kontinenter utom på Antarktis.

Fisktärna

Fisktärnan är den vanligaste tärnan i Mälaren. Den är lite kraftigare än silvertärnan men kan vara svår att skilja från denna. Fisktärnan har dock kortare stjärtspröt än silvertärnan och näbbspetsen är svart, hos silvertärnan är näbben helröd. Fisktärnan häckar gärna i kolonier på ostörda klippor.

Gråtrut

En vuxen (adult) gråtrut har ljusgrå rygg och vingovansidor, vitt huvud och undersida, skära ben och gul näbb med en röd fläck. Gråtruten är större än en fiskmåsa och har en mer "elak" uppsyn. Den häckar allmänt längs kuster och vid insjöar men söker gärna föda även på annat håll, t.ex. på åkrar och soptippar.

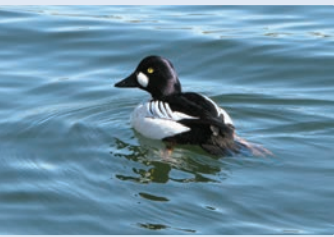
Havsörn

Havsörnen är Nordeuropas största rovfågel och den ser väldigt mäktig ut med sina långa, breda, rektangulära vingar. I kanten på vingarna sitter fjädrar som ser ut som långa "fingrar". Havsörnen äter fisk, änder och döda djur. Den häckar längs kuster eller intill sjöar, och placerar sitt stora bo i toppen av gamla träd.

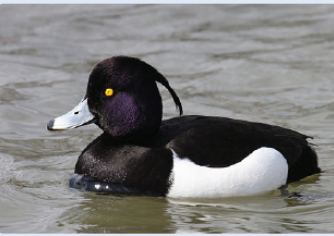
Häger

Hägern är en av Sveriges största fåglar, avståndet mellan vingpetsarna är ca 180 cm. Den har lång smal hals, långa ben och en spetsig näbb som är perfekt att fånga fiskar, grodor och andra smådjur med! När hägern flyger drar den in halsen som ett "S". På så sätt kan man skilja den från t.ex. tranan som har utsträckt hals när den flyger.

Knipa

Knipan häckar i spillkråkehål och holkar. De senaste 30 åren har den ökat rejält, orsaken tros vara den ökade tillgången på holkar. Knipan har ett stort huvud som hos hanen är grönglänsande svart med vit kindfläck som syns på långt håll. Hanens kroppssida är lysande vit, som hos storkrakshanan, men baken är svart.

Vigg

Viggen är en ganska liten dykand som förekommer i Sverige från Skånes slättbygder till myrområdena i nordligaste Torne lappmark. Den svartvita hanen har en lång hängande tofs på huvudet medan den dovt bruna honan har en kortare tofs.

Ejder

En fågel som ses i hundratalsental varje vår och höst längs Sveriges kuster. I inlandssjöar är den dock ovanligare. Hanen kallas för "guding" och honan för "åda". Ejdern är en av de största dykänderna och mäter 60 till 70 cm. Ejdern häckar allmänt vid Sveriges havskuster.

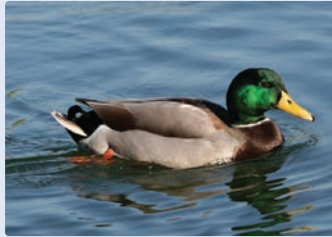
Fiskmåsa

Fiskmåsen håller sig gärna till vatten. Den kan häcka på myrar och vid skogstjärnar lika väl som vid stora insjöar och vid kusten. Fiskmåsen lägger i snitt tre ägg som paret ruvar i mellan 22 till 28 dygn. Föräldrarna tar sedan gemensamt hand om ungarna, som blir flygfärdiga efter cirka 35 dygn.

Grågås

Grågåsen återfinns ofta i stora högljudda grupper. De är mycket vaksamma och varnar ljudligt för minsta fara och tar lätt till vingar om exempelvis en människa kommer för nära. Boet ligger väl dolt i vass eller buskage nära vattnet. Grågåsen är relativt skygg och känslig för störningar.

Gräsand

Gräsanden förekommer i hela Sverige och är en av våra mest folkära fåglar. Den har anpassat sig till människor och besöker gärna utfodringsplatser. De flesta svenska gräsänderna flyttar till Nordsjöländerna under vintern men några stannar kvar i Sverige.

Havstrut

Havstruten häckar längs kuster eller vid större insjöar. Det är den största av våra trutar. Havstruten är skygg och vaksam, och en störning i jämförelse med många andra arter inom släktet. Vanligast är att paret bygger sitt bo på en klippö i yttre havsbandet.

Kanadagås

Kanadagåsen inplanterades i Sverige på 1930-talet. Av gässen är kanadagåsen den art som häckar i störst antal i Sverige. Den har en stor brun kropp, lång svart hals och vit kind. Kanadagåsen äter bland annat gräs, vattenväxter, insekter och maskar. Många kanadagäss stannar i Sverige under vintern.

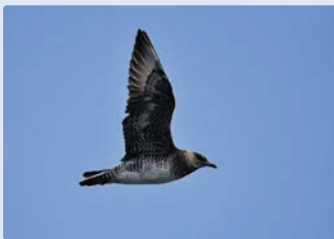
Knölsvan

Knölsvanen är Sveriges största fågel. Den är lätt att förväxla med sångsvanen. Fridlysnig, ändrade näringsbetingelser och vinterutfodring har numera i hela Europa medverkat till svanstammens blomstring. I insjöar häckar den i stora flytande vassbon, vid kusten bygger den ett tångbo på fast underlag. Honan ruvar i 5 veckor.

Drillsnäppa

En kortbent, gråvit vadare som ofta ses flyga tätt över vattenytan med hängande vingar. "Hängglidningen" avbryts av en kort serie knixiga, lite ryckiga vingslag. Drillsnäppan trivs bäst på steniga stränder. Ses ofta stå och niga/ vicka på bakkroppen. Den uppträder mycket sällan i flock.

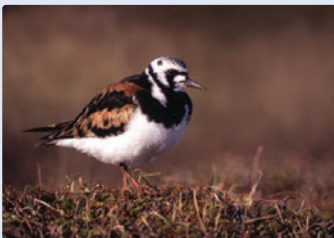
Lab

Labben häckar på kala skär längs kusten. Den förekommer sparsamt på västkusten samt längs ostkusten. Labben liknar en mörk fiskmåsa men har karakteristiska långa stjärtpennor. I flykten glider den ofta långsamt likt en falk och flaxar med lugna tag. Vid kraftigare vind kantrar den, dvs den bågar.

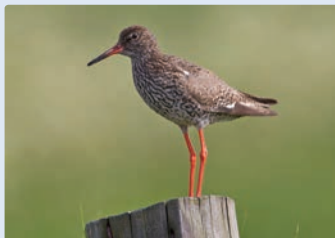
Mindre strandpipare

Mindre strandpiparen förekommer i Syd- och Mellansverige samt längs hela ostkusten. Den häckar framförallt på grus- och sandstränder vid sjöar och åar. Eftersom det numera inte finns många sand- och grusstränder, fågelns tidigare livsmiljö, finner man den ofta i ruderat eller andra biotoper som skapats av människan genom exempelvis grävning och schaktning.

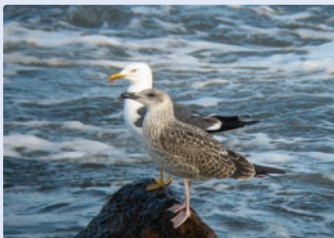
Roskarl

Roskarlen häckar på kala skär och steniga stränder längs kusten. I praktdräkt är roskarlen kontrastrikt färgad med rödbrun/svart rygg, vit undersida, orange ben och vitt huvud med svart teckning. I Sverige häckar roskarlen längs kusterna och i Väner. Den kan ofta ses tillsammans med måsar och tärnor.

Rödbena

Rödbenan är en allmän häckfågel längs stränder från Bohuslän till Norrbottens skärgård. Den bygger sitt bo på marken, i gräs eller bland stenar på en strand. Rödbenan är en typisk vadarfågel med långa ben och lång näbb. Fjäderdräkten är brunspräcklig. Som namnet antyder har fågelns röda ben, och även näbbröden är röd.

Silltrut

Silltruten häckar i kolonier på skär och öar vid kusten. Den är något mindre än gråtrutten och har mörkare ovsida än denna (varierar från mörkgrå till svart). Liksom de andra trutarna har den en röd fläck på näbben. Silltruten är en utpräglad saltvattenfågel som mest ses utmed kusterna.

Silvertärna

Silvertärnan är rekordhållare bland flyttfågeln, den övervintrar på andra sidan jordklotet, ända nere vid Antarktis! Häckningen sker vid kuster och vid vatten i fjällområden i norra Europa. Silvertärnan är mycket lik fisktärnan men skiljs från denna bland annat på mer "genomlysiga" vingar, längre stjärtspöt och helröd näbb.

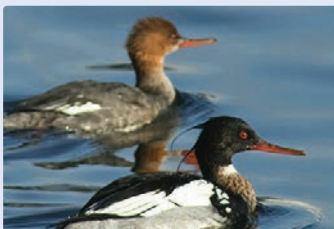
Skrattmåsa

Skrattmåsen är en välkänd fågel, även för den som inte är speciellt fågelintresserad. Den trivs bäst i vass- och vegetationsrika slättsjöar och finns i hela landet, även uppe i Lappland. Nyligen uppskattades den svenska stammen till cirka 270 000 par. Äggen ruvas av bägge föräldrarna i 20-24 dygn.

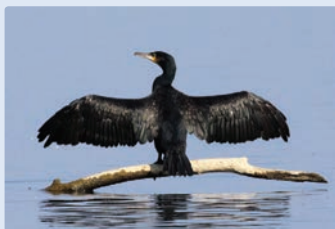
Skärpiplärka

Skärpiplärkan häckar vid klippig kust och i ytterskärgårdar. I Sverige förekommer den främst på västkusten men även på en del platser längs ostkusten. Den mörka fjäderdräkten är en anpassning till de klippiga kuster där den häckar och övervintrar.

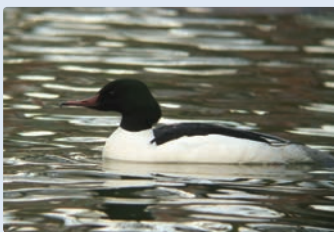
Småskrak

Småskraken häckar vid kuster och klarvattensjöar, vanligast från mellersta Sverige och norrut. Honan har grå kropp och brunt huvud med liten nacktofs. Hanen har i somrardräkt grå-vit-svart kropp och grönglänsande huvud med liten nacktofs. Näbben är röd och mycket smal. Övervintrar framförallt längs Nordsjökusten.

Storskarv

Skarven är en stor, svart, lomliknande fågel som på senare år har etablerat sig som häckfågel i Mälaren. Den livnar sig på fisk vilket har skapat en konflikt med människan. Skarven häckar i stora kolonier på öar med stadiga träd. Ett exotiskt inslag i vår natur.

Storskrak

Storskrakshanan är en grann dykare med grönsvart huvud, vit mage och svartvit ovsida. Storskrakshonan är något mer diskret i färgerna än hanen. Storskraken ses ofta på höstarna när den i flock simmar och driver fiskstäm framför sig.

Strandskata

Strandskatan är en omisskännlig vadare med vit och svart fjäderdräkt. Benen och näbben är vackert orangeröda. Merparten av den svenska populationen är flyttfåglar med vinterkvarter i södra Nordsjön och västra Europa, men ett antal individer övervintrar på skär längre ut från kusten på västkusten.

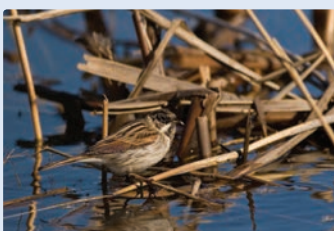
Större strandpipare

Större strandpiparen häckar sparsamt i Sverige, dels längs kusten och dels på hedmark i fjällen. Den övervintrar framförallt i sydvästra Europa och västra Afrika. Större strandpiparen har gråbrun rygg, vit mage och svart-vit brokigt huvud. Benen är orange och näbben orange med svart spets.

Svärta

Svärten har två häckningsområden i Sverige, dels längs ostkusten och dels vid sjöar i Norrlands inland och fjälltrakter. Som namnet antyder är svärten nästan helt svart. Den har dock vita armpennor som syns tydligt när den flyger, samt en liten vit fläck under ögat. Hanens näbb är orangegul längs sidorna.

Sävsparv

Sävsparven tillhör fältsparvarna. Den lever ett ganska tillbakadraget liv och håller till i vassrika sjöar eller madmarker med buskslag. Sävsparven får en kull om 5-6 ägg, som honan ruvar i 12-14 dygn. De flesta sävsparvarna flyttar till Medelhavet på hösten men en del övervintrar i Sverige.

Tobiasgrissla

Tobiasgrisslan är om sommaren helt svart utom en stor vit vingfläck, och de röda benen. Näbben är mörk och smal. När fågeln flyger ser man vita vingskanter. De övervintrar ofta i häckningsområdet, men kan också flytta något söderut på vintern.